

Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
H. SAUGMANDSGAARD ØE
представено на 10 декември 2020 година¹

Дело C-617/19

Granarolo SpA

срещу

Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare,

Ministero dello Sviluppo Economico,

Comitato nazionale per la gestione della Direttiva 2003/87/CE e per il supporto nella gestione delle attività di progetto del protocollo di Kyoto,

в присъствието на

E.ON Business Solutions Srl, по-рано E.On Connecting Energies Italia Srl

(Преюдициално запитване, отправено от Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Областен административен съд Лацио, Италия)

„Преюдициално запитване — Околна среда — Директива 2003/87/ЕО — Схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове — Член 3, буква д) — Понятие „инсталация“ — Понятие „технически свързани дейности“ — Член 3, буква е) — Понятие „оператор“ — Прехвърляне на инсталация за комбинирано производство на енергия — Договор за доставка на енергия между прехвърлителя и приобретателя — Отхвърляне на искането на прехвърлителя за актуализация на разрешителното за емисии на парникови газове“

I. Въведение

1. Granarolo SpA е дружество, осъществяващо дейност в сектора на млечно-вкусовата промишленост, както и производство и търговия с млечни продукти. То притежава единно разрешително за емисии на парникови газове за обекта си в Пастураго ди Вернате (Италия), където са разположени производствено предприятие и инсталация за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия². Фактически обаче Granarolo вече не е собственик на инсталацията за комбинирано производство на енергия, която е прехвърлило на E.On Business Solutions (по-рано E.On Connecting Energies Italia Srl, наричано по-нататък „EBS“) — дружество, специализирано в енергопроизводството. Затова Granarolo иска разрешителното му за емисии на парникови газове да бъде актуализирано, за да се освободи от отговорността за емисиите, свързани с инсталацията за комбинирано производство на енергия. До настоящия момент компетентният орган отхвърля искането му³.

¹ Език на оригиналния текст: френски.

² Принципът на комбинирането се състои в едновременно производство на механична енергия, която се преобразува в електроенергия, и на топлинна такава в рамките на една и съща инсталация и от един и същ енергиен източник (а именно чрез изгаряне на горива).

³ Искането на Granarolo за актуализация, подобно на първоначалното му заявление за разрешително за емисии на парникови газове, е отправено до Comitato nazionale per la gestione della direttiva 2003/87/CE e per il supporto nella gestione delle attività di progetto del protocollo di Kyoto (Национален комитет за управление на Директива 2003/87/ЕО и за подпомагане на управлението на дейностите по проектите съгласно Протокола от Киото, Италия, наричан по-нататък „Комитетът за СТЕ“). Под „СТЕ“ следва да се разбира „схема за търговия с квоти за емисии“. В настоящото заключение ще използвам както това съкращение, така и израза „схема за търговия с квоти за емисии“.

2. В този контекст Granarolo подава жалба пред Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Областен административен съд Лацио, Италия)⁴. Тази юрисдикция отправя до Съда преюдициално запитване относно тълкуването на член 3, буква д) от Директива 2003/87/ЕО⁵, в което е дадено определение на понятието „инсталация“.

3. По същество въпросът към Съда е дали когато за технически съоръжения на един и същ промишлен обект е издадено единно разрешително за емисии на парникови газове, в което са третираны като една и съща „инсталация“, прехвърлянето на едно от тези съоръжения от предприятието — притежател на разрешителното, на физическо или юридическо лице води до отпадането му от такава инсталация.

4. По-нататък в заключението си предлагам на Съда да отговори утвърдително на този въпрос, като същевременно уточнявам, че според мен съществуват две изключения: *първото* е, когато въпреки промяната на собственика дейността, която се осъществява в прехвърленото съоръжение, има „техническа връзка“ с дейностите на прехвърлителя и се „отнася пряко“⁶ до неговата инсталация, а *второто* — когато прехвърлителят продължава да е „операторът“⁷, който е в състояние да контролира емисиите от това съоръжение. Струва ми се, че делото по главното производство не попада в обхвата на нито едно от тези две изключения.

II. Правна уредба

A. Правото на Съюза

5. Член 3 от Директива 2003/87, озаглавен „Определения“, предвижда:

„За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

[...]

- а) „инсталация“ означава стационарно техническо съоръжение за осъществяване на една или повече от дейностите, изброени в приложение I, както и всякакви други дейности, пряко отнасящи се до тях, които имат техническа връзка с дейностите, осъществявани на този обект и които биха могли да повлияят върху емисиите и замърсяването;
- е) „оператор“ означава всяко лице, което експлоатира или контролира инсталация или, когато това е предвидено в националното законодателство, на което са делегирани решаващи икономически правомощия във връзка с техническото функциониране на инсталацията;

[...]“.

4 Жалбата е подадена срещу Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare (Министерство на околната среда и за опазване на територията и морето, Италия), Ministero dello Sviluppo economico (Министерство на икономическото развитие, Италия) и Комитета за СТЕ.

5 Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 година за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 2003 г., стр. 32; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 10, стр. 78), изменена с Директива 2009/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. (ОВ L 140, 2009 г., стр. 63) (наричана по-нататък „Директива 2003/87“).

6 Термините „техническа връзка“ и „се отнася пряко“ са използвани в определението на понятието „инсталация“ в член 3, буква д) от Директива 2003/87.

7 За определението на това понятие препращам към точка 5 от настоящото заключение.

6. Член 4 от тази директива, озаглавен „Разрешителни за емисии на парникови газове“, гласи:

„Държавите членки гарантират, че от 1 януари 2005 г. в никоя инсталация не се извършва дейност, включена в приложение I, в резултат на която да се отделят посочените във връзка с тази дейност емисии, освен ако нейният оператор не притежава разрешително, издадено от компетентен орган в съответствие с членове 5 и 6, или ако инсталацията не е изключена от СТЕ на ЕС съгласно член 27 [...]“.

7. Член 6 от посочената директива, озаглавен „Условия за издаване и съдържание на разрешителното за емисии на парникови газове“, има следния текст:

„1. Компетентният орган издава разрешително за емисии на парникови газове, с което се позволява отделянето на газове от цялата инсталация или от част от нея, ако се е уверил, че операторът е в състояние да следи и докладва емисиите.

Едно разрешително за емисии на парникови газове може да е валидно за една или повече инсталации на една и съща площадка, експлоатирани от един и същ оператор.

[...]“.

8. Член 7 от същата директива, озаглавен „Промени, свързани с инсталациите“, гласи:

„Операторът е длъжен да информира компетентния орган за всякакви планирани промени в характера или функционирането на инсталацията или за разширяване или за значително намаление на нейния капацитет, за което може да поиска актуализиране на разрешителното за емисии на парникови газове. Когато е уместно, компетентният орган актуализира разрешителното. Когато е налице промяна в самоличността на оператора на инсталацията, компетентният орган актуализира разрешителното, като включва в него името и адреса на новия оператор“.

9. Приложение I към Директива 2003/87, озаглавено „Категории дейности, за които се прилага настоящата директива“, съдържа таблица, в която са изброени тези дейности. Сред тях се нарежда и „[и]згаряне[то] на горива в инсталации с обща номинална топлинна мощност, превишаваща 20 MW (с изключение на изгарянето в инсталации за изгаряне на опасни или твърди битови отпадъци)“. В точка 3 от същото приложение е предвидено, че „[к]огато се изчислява общата номинална топлинна мощност на инсталация, за да се вземе решение дали да бъде включена в [СТЕ], се сумират номиналните топлинни мощности на всички технически съоръжения, които са част от нея“.

Б. Италианската правна уредба

10. Член 3, параграф 1, буква t) от Законодателен декрет № 30/2013⁸ определя понятието „оператор“ като „лицето, което притежава или управлява инсталация или на което са делегирани решаващи икономически правомощия относно техническото функциониране на инсталацията“⁹.

8 Decreto legislativo n. 30 — Attuazione della direttiva 2009/29/CE che modifica la direttiva 2003/87/CE al fine di perfezionare ed estendere il sistema comunitario per lo scambio di quote di emissione di gas a effetto serra (Законодателен декрет № 30 за прилагане на Директива 2009/29 за изменение на Директива 2003/87 с оглед на подобряване и разширяване на схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове на Общността) от 13 март 2013 г. (GURI № 79 от 4 април 2013 г.) (наричан по-нататък „Законодателен декрет № 30/2013“).

9 Свободен превод.

11. Член 3, параграф 1, буква v) от този законодателен декрет определя понятието „инсталация“ като „стационарно техническо съоръжение за осъществяване на една или повече от дейностите, изброени в приложение I, както и всякакви други дейности, пряко отнасящи се до тях, които имат техническа връзка с дейностите, осъществявани на този обект и които биха могли да повлияят върху емисиите и замърсяването“.

12. Член 13, параграф 1 от посочения законодателен декрет предвижда, че в никоя инсталация не може да се извършват дейностите, предвидени в приложение I към този декрет, в резултат на които се отделят парникови газове, без да е получено разрешителното, издадено от Комитета за СТЕ.

13. Съгласно член 16 от същия законодателен декрет операторът информира Комитета за СТЕ за всяка промяна в самоличността на оператора, както и в характера или функционирането на инсталацията или за всяко значително разширяване или намаляване на нейния капацитет.

III. Спорът по главното производство, преюдициалните въпроси и производството пред Съда

14. Granarolo е дружество, осъществяващо дейност в сектора на млечно-вкусовата промишленост, както и производство и търговия с млечни продукти. В Пастураго ди Вернате то притежава производствено предприятие, оборудвано с термична централа с три парни котела, които произвеждат необходимата за преработвателните му процеси топлинна енергия.

15. За производствения си обект това дружество притежава разрешително за емисии на парникови газове за „изгаряне на горива в инсталации с обща номинална топлинна мощност, превишаваща 20 MW“ — дейност, която попада в обхвата на приложение I към Законодателен декрет № 30/2013, транспониращ Директива 2003/87 в италианското право. По отношение на този обект за него се прилага схемата за „малки емитенти“¹⁰.

16. През 2013 г. Granarolo изгражда на площадката на производствения си обект инсталация за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, предназначена за производството на хранителни продукти. За да се вземат предвид емисиите от тази инсталация, то получава от Комитета за СТЕ актуализация на разрешителното си за емисии на парникови газове.

17. През 2017 г. Granarolo прехвърля инсталацията си за комбинирано производство на енергия на EBS, като същевременно сключва с него договор за доставка на енергия, чиято цел е да му позволи да продължи да използва произведената от тази инсталация топлинна и електрическа енергия, за да задоволява енергийните потребности на производствения си обект.

¹⁰ Схемата за „малки емитенти“ е описана в член 38 от Законодателен декрет № 30/2013 (с който се транспонира член 27 от Директива 2003/87). Параграф 1, буква b) от този член предвижда, че по искане на заинтересованото лице Комитетът за СТЕ може да изключи от схемата за търговия с квоти за емисии инсталациите, в които се осъществяват дейности по „изгаряне на горива“ и чиято обща номинална топлинна мощност, макар да превишава 20 MW (поради което същите са включени в приложение I към този декрет) е по-ниска от 35 MW. Следователно в случая възниква въпросът защо Granarolo има интерес да знае дали отговорността за емисиите от инсталацията за комбинирано производство на енергия трябва да се носи от него или напротив, от EBS. Всъщност с оглед на съобщените от страните цифрови данни изглежда, че дори ако мощността на инсталацията за комбинирано производство на енергия се добави към тази на производственото предприятие, получената стойност ще е под 35 MW. В това отношение същевременно констатирам, че в съдебното заседание Granarolo посочва причината, поради която не желае да носи отговорността за емисиите от инсталацията за комбинирано производство на енергия, а именно защото капацитетът на тази инсталация може да се увеличава по волята на EBS (например с цел доставка на енергия на трети лица), което от своя страна може да доведе до достигане и дори до превишаване на прага от 35 MW — риск, който то не е в състояние да предотврати.

18. След това прехвърляне Granarolo подава до Комитета за СТЕ искане за актуализация на разрешителното си за емисии на парникови газове с цел премахване на емисиите от инсталацията за комбинирано производство на енергия от изчисляването на емисиите му на парникови газове, тъй като счита, че тази инсталация вече нито се експлоатира, нито се контролира от него.

19. Тъй като Комитетът за СТЕ отхвърля искането му, Granarolo сезира запитващата юрисдикция с жалба за отмяна на това решение за отхвърляне.

20. Тази юрисдикция посочва, че в подкрепа на жалбата си Granarolo изтъква, че в решението си за отхвърляне Комитетът за СТЕ не е спазил изискванията, произтичащи от Директива 2003/87. В частност според Granarolo от член 3, буква е) и от член 6 от тази директива следва, че разрешителното за емисии на парникови газове трябва да се издаде на оператора на инсталацията. В случая обаче договорът за доставка на енергия, обвързващ Granarolo с EBS, не можел да се тълкува в смисъл, че запазва в полза на Granarolo правомощие за управление и контрол на емисиите от инсталацията за комбинирано производство на енергия до степен да продължи да експлоатира тази инсталация.

21. От своя страна Комитетът за СТЕ подчертава пред запитващата юрисдикция, че прехвърлянето на клон от дейността на EBS не засяга конфигурацията на инсталацията на Granarolo, която се състои от производствения обект и инсталацията за комбинирано производство на енергия. За последната инсталация трябвало да се приеме, че има „техническа връзка“ с производствения обект и че може да повлияе върху зачислените на Granarolo емисии. След като разрешителното за емисии на парникови газове е издадено, фактът, че неговият титуляр е различен от оператора на инсталацията бил ирелевантен. В това отношение от клаузите на договора за доставка на енергия при всички положения следвало, че Granarolo запазва решаващо правомощие за експлоатацията на инсталацията за комбинирано производство на енергия.

22. В този контекст запитващата юрисдикция иска да се установи как следва да се тълкуват понятията „инсталации“ и „технически свързани дейности“ по смисъла на член 3, буква д) от Директива 2003/87. Тя иска да се установи и дали, както твърди Комитетът за СТЕ, всяко тълкуване в смисъл да се признае, че първоначалната инсталация е разделена на две инсталации, би довело до заобикаляне на правилата на схемата за търговия с квоти за емисии. Всъщност в такъв случай, тъй като инсталацията за комбинирано производство на енергия е с мощност под 20 MW, тя не попадала в обхвата на дейностите от приложение I към тази директива и следователно била изключена от материалното приложно поле на посочената директива.

23. Въз основа на тези съображения с акт от 13 март 2019 г., постъпил в Съда на 14 август 2019 г., Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Областен административен съд Лацио) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли член 3, буква д) от Директива [2003/87] да се тълкува в смисъл, че понятието „инсталация“ включва също случай като разглеждания, при който инсталация за комбинирано производство на енергия, построена от жалбоподателя в неговия промишлен обект, за да осигурява енергия на неговото производствено предприятие, впоследствие е била преотстъпена чрез прехвърляне на част от дейността на друго дружество, специализирано в енергийния сектор, с договор, който предвижда, от една страна, прехвърляне в полза на приобретателя на инсталацията за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия на сертификатите, документите, декларациите за съответствие, лицензите, концесиите, разрешенията и разрешителните, необходими за експлоатацията на тази инсталация и за извършване на дейността, и учредяване в негова полза на право на строеж върху района на предприятието, който е подходящ и необходим

за експлоатацията и поддръжката на инсталацията, и на сервитутни права за инсталацията, използвана за комбинирано производство на енергия, със заобикаляща изключителна площ, и от друга страна, снабдяване на прехвърлителя от приобретателя в продължение на 12 години с енергия, произведена от инсталацията, на посочени в договора цени?

- 2) Може ли по-конкретно понятието „техническа връзка“ по смисъла на същия член 3, буква д) [от Директива 2003/87] да включва връзка между инсталация за производство на комбинирана енергия и производствено предприятие, при която това предприятие, което е собственост на друг субект, макар да се ползва от привилегирована връзка с инсталацията за комбинирано производство на енергия за целите на снабдяването с енергия (връзка чрез енергоразпределителна мрежа; специален договор за снабдяване с енергийното дружество приобретател на инсталацията; ангажимент от страна на това дружество да доставя минимално количество енергия на производственото предприятие, освен в случай на възстановяване на сума, равняваща се на разликата между разходите за снабдяване с енергия от пазара и цените, посочени в договора; отстъпка от продажните цени на енергията след изтичане на десет години и шест месеца от началната дата на договора; предоставяне на правото за обратно изкупуване на инсталацията за комбинирано производство на енергия по всяко време от дружеството прехвърлител; необходимост от предоставянето на разрешение от прехвърлителя за извършването на дейности по инсталацията за комбинирано производство на енергия), може да продължи да извършва дейността си дори в случай на прекъсване на доставката на енергия или в случай на неизправност или спиране на работата на инсталацията за комбинирано производство на енергия?
- 3) Накрая, в случай на действително прехвърляне на инсталация за [комбинирано] производство на енергия от строителя — собственик на [производствено] предприятие в същия промишлен обект, на друго дружество, специализирано в енергийната област, с цел по-добра ефективност, трябва ли да се счита, че възможността за премахване на съответните емисии от разрешителното за [емисии] на собственика на [производственото] предприятие след прехвърлянето и евентуалното „излизане“ на емисиите от СТЕ в резултат на невъзможността инсталацията за [комбинирано] производство на енергия да надхвърли самостоятелно прага за квалифициране като „малък емитент“, представлява нарушение на правилото за сумиране на източниците, посочено в приложение I от Директива [2003/87] или, напротив, представлява обикновена и законосъобразна последица от организационния избор на операторите, която не е забранена от СТЕ?“.

24. Granarolo, EBS, италианското и чешкото правителство, както и Европейската комисия представят писмени становища пред Съда.

25. Същите страни и заинтересовани лица, с изключение на чешкото правителство, са представлявани в съдебното заседание за изслушване на устните състезания, проведено на 17 септември 2020 г.

IV. Анализ

26. Както посочих във въведението към настоящото заключение, запитващата юрисдикция по същество иска да се уточни кое предприятие (прехвърлител или приобретател) трябва да носи отговорността за емисиите на парникови газове от инсталация за комбинирано производство на енергия, собствеността на която е била прехвърлена от предприятието — притежател на единното разрешително за обекта, в който се намира тази инсталация. Трябва ли да се приеме, че ако в това разрешително тази инсталация и производственият обект на прехвърлителя първоначално са третираны като една и съща „инсталация“ по смисъла на член 3, буква д) от Директива 2003/87, това трябва да е така и след прехвърлянето?

27. Това е проблемът, за който по същество се отнасят *първите два въпроса* на запитващата юрисдикция и които ще разгледам заедно в настоящото заключение.

28. Колкото до *третия въпрос* на тази юрисдикция той цели да се определи дали ако в хипотезата, при която за инсталация за комбинирано производство на енергия като разглежданата в главното производство се приеме, че след прехвърлянето ѝ вече не е част от „инсталацията“ на прехвърлителя, фактът, че само емисиите на парникови газове от тази инсталация не достигат минималния праг от 20 MW, за да попаднат в обхвата на Директива 2003/87, може да доведе до нарушение на „правилото за сумиране“, посочено в точка 3 от приложение I към тази директива¹¹.

29. Конкретно, ако след сделката между Granarolo и EBS инсталацията за комбинирано производство на енергия и производственият обект трябва да се разглеждат като част от една и съща „инсталация“, техните номинални топлинни мощности ще се изчисляват по силата на „правилото за сумиране“ и емисиите им ще попаднат в приложното поле на СТЕ. Обратно, ако инсталацията за комбинирано производство на енергия вече не е част от една и съща „инсталация“ с производствения обект, нейната обща номинална топлинна мощност няма да достигне минималния праг от 20 MW. От това следва, че емисиите на парникови газове от тази инсталация ще бъдат изключени от материалното приложно поле на Директива 2003/87 и ще излязат от СТЕ.

A. Предварителни съображения

30. Припомням, че предмет на Директива 2003/87 е въвеждането на схемата за търговия с квоти за емисии, за да се намалят емисиите на парникови газове в атмосферата, и чиято крайна цел е опазването на околната среда. Тази схема се основава на икономическа логика, която мотивира всеки участник в нея да изпуска количество парникови газове, по-малко от квотите, които първоначално са му били отпуснати, за да прехвърли остатъка от тях на друг участник, изпуснал количество емисии, по-голямо от отпуснатите квоти¹².

31. Следователно този принцип на провеждане на търгове, който законодателят счита за „най-простата и като цяло [...] най-ефикасна от икономическа гледна точка система“¹³ с оглед на целта за „намаляването на емисии на парникови газове по икономичен и икономически ефективен начин“¹⁴, зависи от капацитета на участниците в тях да контролират своите емисии на парникови газове.

32. В случая от договорните клаузи, споменати във въпросите на запитващата юрисдикция според мен веднага личи, че само EBS е в състояние да контролира емисиите от разглежданата в главното производство инсталация за комбинирано производство на енергия.

¹¹ Съдържанието на това правило е припомнено в точка 9 от настоящото заключение.

¹² Вж. в този смисъл решение от 20 юни 2019 г., ExxonMobil Production Deutschland (C-682/17, EU:C:2019:518, т. 62 и 63 и цитираната съдебна практика).

¹³ Вж. съображение 15 от Директива 2009/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 година за изменение на Директива [2003/87] с оглед подобряване и разширяване на схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове на Общността. Вж. също в това отношение заключението ми по дело ExxonMobil Production Deutschland (C-682/17, EU:C:2019:167, т. 69).

¹⁴ Тази цел е прогласена в член 1 от Директива 2003/87. Вж. също решения от 12 април 2018 г., PPC Power (C-302/17, EU:C:2018:245, т. 18), и от 17 май 2018 г., Evonik Degussa (C-229/17, EU:C:2018:323, т. 41).

33. Всъщност, *първо*, както посочих във въведението към настоящото заключение, Granarolo вече не е собственик на тази инсталация. Запитващата юрисдикция посочва, че Granarolo и EBS са сключили договорни клаузи, предвиждащи прехвърлянето на посочената инсталация и на необходимите за използването ѝ документи, на последното дружество, както и предоставяне на право на строеж и на сервитутни права, чиято цел е да се позволи на EBS да експлоатира и поддържа същата инсталация.

34. *Второ*, от начина, по който са формулирани въпросите на тази юрисдикция, стигам до извода, че макар EBS да се е задължило да снабдява Granarolo в продължение на дванадесет години с минималните количества топлинна и електрическа енергия, за да се задоволят потребностите на производствения обект, това задължение от договорен характер не дава на Granarolo правомощието да контролира емисиите от инсталацията за комбинирано производство на енергия. Всъщност, както изтъква посочената юрисдикция, единствената последица в случай на недоставяне на необходимата енергия от EBS би била, че то ще трябва да възстанови на Granarolo сума, равняваща се на разликата между цената за снабдяване с енергия от пазара и цената, определена в сключения между тези страни договор за доставка на енергия.

35. *Трето*, макар запитващата юрисдикция да уточнява, че Granarolo разполага с опция за обратно изкупуване на инсталацията за комбинирано производство на енергия, която би могло да упражни по всяко време, само фактът, че тази опция съществува, без някога да е била съпътствана от конкретно действие, целящо то отново да придобие собствеността върху тази инсталация, според мен не позволява да се заключи, че това дружество има правомощието да увеличава или намалява общото количество енергия, произвеждано от посочената инсталация.

36. *Четвърто*, според мен същото важи и за договорното задължение — отново посочено от тази юрисдикция — по силата на което EBS е длъжно да поиска разрешение от Granarolo, преди да извършва строителни работи по инсталацията за комбинирано производство на енергия. Това задължение не променя извода, че само EBS контролира количеството на отделяните от тази инсталация емисии.

37. Въз основа на тези обстоятелства страните и заинтересованите лица по настоящото дело по същество защитават две различни тези.

38. От една страна, Granarolo, EBS и Комисията считат, че след като Granarolo вече не може да контролира емисиите от прехвърлената на EBS инсталация за комбинирано производство на енергия, съгласно Директива 2003/87 емисиите от тази инсталация трябва непременно да отпадат от разрешителното му за емисии на парникови газове. Всъщност разпоредбите на тази директива предвиждали, че разрешителното за емисии на парникови газове се издава на „оператора“ на инсталацията по смисъла на член 3, буква е) от посочената директива. Само за EBS обаче можело да се приеме, че изпълнява тази функция.

39. От друга страна, италианското и чешкото правителство считат, че понятието „инсталация“ по смисъла на член 3, буква д) от Директива 2003/87 е самостоятелно спрямо това за „оператор“. Така при обстоятелствата по делото в главното производство инсталацията за комбинирано производство на енергия можела да продължи да се разглежда като част от една и съща „инсталация“ с производствения обект на Granarolo и като оставаща в обхвата на свързаното с този обект разрешително, независимо че самоличността на неговия оператор е различна от самоличността на притежателя на това разрешително¹⁵.

¹⁵ Уточнявам, че италианското правителство от своя страна счита, че Granarolo продължава да е „операторът“ на инсталацията за комбинирано производство на енергия. Ще разгледам основателността на тези доводи в раздел Г от настоящото заключение.

40. Колкото до конфигурацията на инсталацията за комбинирано производство на енергия в хода на съдебното заседание Granarolo посочва, че в разрешителното, което притежава и което отразява положението ѝ преди прехвърлянето на EBS, инсталацията за комбинирано производство на енергия и производственият обект се разглеждат като две технически съоръжения, по отношение на които се прилага „правилото за сумиране“, предвидено в точка 3 от приложение I към Директива 2003/87, и които са част от една и съща инсталация.

41. Във въпросите си запитващата юрисдикция подчертава, че след прехвърлянето инсталацията за комбинирано производство на енергия продължава да е физически свързана с производствения обект на Granarolo посредством разпределителна мрежа. Същевременно тя уточнява, че Granarolo може да продължи да извършва дейността си дори в случай на прекъсване на доставката на енергия от EBS или в случай на неизправност на работата на инсталацията за комбинирано производство на енергия.

42. Поради причините, които ще изложа по-нататък в настоящото заключение (раздел Б), считам, че тези елементи не показват, че в дело като разглежданото по главното производство дейностите на инсталация за комбинирано производство на енергия и на производствен обект трябва да се разглеждат като „технически свързани“ по смисъла на член 3, буква д) от Директива 2003/87 и съответно като отнасящи се до една и съща инсталация.

43. След внасянето на тези уточнения трябва да се определи кой може да носи отговорността за емисиите на парникови газове от инсталация за комбинирано производство на енергия като разглежданата по главното производство. С други думи, ще трябва да се установи дали за емисиите от такава инсталация продължава да е валидно разрешително за емисии на парникови газове като притежаваното от Granarolo.

44. В това отношение ще посоча най-напред, че разрешителното за емисии на парникови газове може да обхваща само инсталации или части от инсталация, които предприятието — притежател на разрешителното, „експлоатира“ по смисъла на член 3, буква е) от Директива 2003/87 (раздел В). След това ще обясня, че при обстоятелствата по делото в главното производство Granarolo вече не „експлоатира“ инсталацията за комбинирано производство на енергия и следователно не може да носи отговорността за посочените емисии (раздел Г).

45. Още отсега отбелязвам, че договорните клаузи между прехвърлител и приобретател ми се струват ирелевантни, за да се определи дали е налице „техническа връзка“ между дадена прехвърлена дейност и дейностите на прехвърлителя. От раздел Г от настоящото заключение обаче е видно, че същите тези клаузи според мен са полезни за идентифицирането на оператора на техническото съоръжение, в което се осъществява такава дейност, т.е. за да се определи кой трябва да носи отговорността да изпусканите от нея емисии.

46. Накрая, ще отговоря на третия въпрос на запитващата юрисдикция относно евентуалното нарушение на „правилото за сумиране“ (раздел Е).

Б. По понятието за „технически свързани дейности“

47. Съгласно член 3, буква д) от Директива 2003/87 „инсталация“ означава „*стационарно техническо съоръжение за осъществяване на една или повече от дейностите, изброени в приложение I, както и всякакви други дейности, пряко отнасящи се до тях, които имат техническа връзка с дейностите, осъществявани на този обект и които биха могли да повлияят*

върху емисиите и замърсяването“¹⁶. По-нататък „правилото за сумиране“, записано в точка 3 от приложение I към тази директива, предполага, че „инсталация“ може да е и съвкупност от няколко технически съоръжения, които се намират на един и същ обект¹⁷.

48. Въз основа на тези разпоредби при прехвърляне на част от дейността от предприятието — притежател на единно разрешително за емисии на парникови газове, според мен трябва да се разграничат три хипотези.

1. Представяне на трите възможни хипотези

49. В *първата хипотеза* операторът прехвърля собствеността на всички инсталации или части от инсталация, за които важи разрешителното му за емисии на парникови газове, на друго физическо или юридическо лице, което става техен „оператор“. В този случай решението е предвидено в член 7, трето изречение от Директива 2003/87 и се състои в актуализиране на разрешителното от компетентния орган чрез включване на името и адреса на новия оператор.

50. От тази разпоредба следва, че в рамките на СТЕ операторът е напълно свободен да прехвърли на друго предприятие всички инсталации или части от инсталации, за които важи разрешителното му за емисии на парникови газове. След прехвърлянето отговорността за емисиите се носи от това друго предприятие.

51. Въпросът е какво се случва при прехвърляне на едно от техническите съоръжения, които са част от вече обхваната от разрешително за емисии на парникови газове инсталация. Точно този случай на частично прехвърляне попада в обхвата на следващите две хипотези:

- Във *втората хипотеза* операторът прехвърля част от дейността, осъществявана в инсталация, съставена от няколко технически съоръжения, за които притежава единно разрешително за емисии на парникови газове, на друго физическо и юридическо лице, като същевременно продължава да извършва останалите дейности, свързани с тази инсталация. Между тези дейности и прехвърлената дейност обаче няма „техническа връзка“ по смисъла на член 3, буква д) от Директива 2003/87.
- Фактите в *третата хипотеза* са идентични с тези във втората, но прехвърлената дейност има „техническа връзка“ с дейностите, които прехвърлителят продължава да извършва в инсталацията си, и се отнася пряко до тази инсталация.

52. Определението на понятието „инсталация“, дадено в член 3, буква д) от Директива 2003/87, налага да се приеме, че тъй като са технически свързани, дейностите, за които се отнася *третата хипотеза*, се осъществяват в рамките на една и съща инсталация.

53. С други думи, въпросът дали между дейностите на прехвърлителя и на приобретателя има „техническа връзка“ има отражение върху броя на инсталациите, които са налице след прехвърлянето. В зависимост от това дали случаят се отнася до *втората* или до *третата хипотеза*, след прехвърлянето би могло да има или една-единствена инсталация, или две отделни инсталации.

¹⁶ Курсивът е мой.

¹⁷ За всеки случай отбелязвам, че в своя документ „Guidance on the interpretation of Annex I of the EU ETS Directive (exploding aviation activities)“ („Насоки относно тълкуването на приложение I към Директива [2003/87] (с изключение на авиационните дейности)“ от 18 март 2010 г. (стр. 16) Комисията посочва, че една инсталация може да е съставена от няколко съоръжения. Този документ е достъпен на следния интернет адрес: https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/docs/guidance_interpretation_en.pdf.

2. Припомняне на тълкуването на понятието за „технически свързани дейности“

54. Директива 2003/87 не съдържа определение на понятието за „технически свързани“ дейности.

55. В решение *Elektriciteits Produktiemaatschappij Zuid-Nederland EPZ* обаче Съдът вече е имал повод да уточни, че по същество следва да се направи изводът, че „техническа връзка“ между две дейности е налице, когато едната от тях е *интегрирана в общия технически процес* на другата¹⁸.

56. В това решение Съдът приема — що се отнася до инсталация за складиране на въглища и топлоелектрическа централа, които са свързани помежду си с транспортна лента, предназначена да осъществява снабдяването на централата с въглища — че складираните въглища са *абсолютно необходими* за функционирането на централата, което е достатъчно, за да може да се заключи, че складирането *се отнася пряко* до дейността на последната¹⁹.

57. Признавам, че в посоченото решение не ми изглежда Съдът да е изключил изрично възможността дейност, която не е „абсолютно необходима“ за друга, също да се счита за „технически свързана“ с нея. Въпреки това разбирам възприетия от Съда критерий, в смисъл че хипотезите, при които дадени дейности се считат за „технически свързани“, включват във всички случаи тези, при които целостта на инсталацията може да се постави под въпрос, ако тя вече не може да се ползва от прехвърлената дейност²⁰.

3. Установяване на хипотезата, в която попада делото по главното производство

58. Първата хипотеза, очертана в подраздел 1, несъмнено не е тази, която ни занимава при обстоятелствата по делото в главното производство. Всъщност Granarolo прехвърля на EBS само собствеността на инсталацията си за комбинирано производство на енергия, докато разрешителното, с което разполага, обхваща както тази инсталация, така и производствения обект, собствеността на който запазва.

59. Следователно в конкретния случай трябва да се прецени — с оглед на преписката, с която разполага Съдът, и на проверката, която следва да извърши запитващата юрисдикция — дали дейността, която Granarolo е прехвърлило на EBS, има „техническа връзка“ с другите дейности, осъществявани в инсталацията, за която първото предприятие притежава разрешително за емисии на парникови газове.

60. По този въпрос италианското правителство изтъква, че тъй като енергията, произведена от инсталацията за комбинирано производство на EBS, е конкретно предназначена за производствения обект на Granarolo и тези две инсталации са физически свързани помежду си, между дейностите им има „техническа връзка“.

61. Granarolo оспорва тези доводи и поддържа, подобно на EBS и Комисията, че дейността, която се осъществява в инсталацията за комбинирано производство на енергия, няма „техническа връзка“ с дейностите, които то извършва в производствения си обект, и не може да се приеме, че се отнася пряко до него.

62. Споделям последното становище.

¹⁸ Решение от 9 юни 2016 г. (C-158/15, EU:C:2016:422, т. 30).

¹⁹ Решение от 9 юни 2016 г., *Elektriciteits Produktiemaatschappij Zuid-Nederland EPZ* (C-158/15, EU:C:2016:422, т. 30).

²⁰ Уточнявам, че това тълкуване по същество отразява тълкуването, предложено от EBS в съдебното заседание, в хода на което то обяснява, че техническа връзка между две дейности е налице, когато спирането на частта от инсталацията, предназначена за една от тези дейности, ще блокира функционирането на останалата част от инсталацията.

63. Всъщност, както отбелязах в точка 55 от настоящото заключение, за да се направи изводът, че са налице дейности с „техническа връзка“ помежду им, не е достатъчно те просто да са свързани по някакъв начин, а трябва да се установи, че прехвърлената дейност е интегрирана в общия технически процес на останалите дейности на прехвърлителя.

64. В случая от преписката, с която разполага Съдът, е видно, че инсталацията за комбинирано производство на енергия е свързана с производствения обект на Granarolo само чрез позволяваща доставката на енергия разпределителна мрежа (т.е. кабели).

65. Макар да гарантира на Granarolo привилегирован достъп до произведената от EBS енергия, тази разпределителна мрежа не е достатъчна, за да се установи наличието на техническа връзка между дейностите на тези две инсталации, тъй като, както констатира запитващата юрисдикция, този обект може да продължи да извършва дейността си дори в случай на неизправност и спиране на работата на инсталацията за комбинирано производство на енергия. Тази констатация ми се струва решаваща.

66. В това отношение от изложените от запитващата юрисдикция фактически обстоятелства следва, че производственият обект е свързан с националната електроразпределителна мрежа, което позволява той да бъде захранван с електроенергия дори при липса на адекватно снабдяване от EBS²¹.

67. Освен това самият посочен обект притежава термична централа с три парни котела. Според Granarolo, в случай че топлинната енергия от инсталацията за комбинирано производство не може да му бъде доставена, тази термична централа ще е достатъчна за производството на цялата топлинна енергия, необходима за производствените му потребности.

68. Според мен тези обстоятелства показват, че дейността по производство на топлинна и електрическа енергия на инсталация за комбинирано производство като разглежданата в главното производство не е интегрирана в общия технически процес на производствен обект като експлоатирания от Granarolo. Освен това обектът на Granarolo напълно е можел да функционира и преди изграждането на инсталацията. Следователно този случай е противоположен на случая с възлищата електрическа централа по дело *Elektriciteits Produktiemaatschappij Zuid-Nederland EPZ*²², която не е можела да осъществява дейността си без възлищата, експедирани по транспортна лента от складовата инсталация.

69. При тези условия съм убеден, че в дело като разглежданото по главното производство между прехвърлената дейност и дейностите, осъществявани в производствения обект, собствеността на който прехвърлителят запазва, няма „техническа връзка“. По-специално, както правилно подчертават EBS и Комисията, отношението между тези дейности изобщо не почива на „техническа връзка“ и според мен е от чисто договорен характер.

70. Обратният извод би означавал да се приеме, че само поради свързването си с електрическа мрежа всички доставчици на енергийни услуги осъществяват дейности, които имат „техническа връзка“ с тези на техните клиенти, а това би довело до припокриване на емисиите на парникови газове, за които могат да носят отговорност, и би направило функционирането на СТЕ невъзможно²³.

21 Добавям, че според Granarolo и EBS впрочем технически е възможно за EBS директно да инжектира електроенергията, произведена от инсталацията за комбинирано производство, в националната електроразпределителна мрежа.

22 Решение от 9 юни 2016 г. (C-158/15, EU:C:2016:422).

23 Доведен до крайност, този начин на разсъждение означава да се приеме например, че всички предприятия, свързани с националната електроразпределителна мрежа, осъществяват дейности, които имат „техническа връзка“ помежду си, а това очевидно не е така.

71. От тези елементи следва, че дейността, осъществявана в инсталация за комбинирано производство на енергия като прехвърлената от Granarolo на EBS при обстоятелствата по делото в главното производство, не може да се разглежда като „технически свързана“ с дейностите, осъществявани в производствен обект, който — подобно на този на Granarolo — може да продължи да функционира без тази инсталация.

72. Следователно дело като това по главното производство попада в обхвата на *втората хипотеза*, описана в точка 51 от настоящото заключение.

73. Струва ми се впрочем, че в такава хипотеза фактът, че преди прехвърлянето техническите съоръжения са третирани като част от една и съща „инсталация“, не може сам по себе си да постави под въпрос извода, че вече са налице две инсталации. Ако между дейностите на прехвърлителя и на приобретателя няма техническа връзка, техническото съоръжение, което позволява осъществяването на прехвърлената дейност, трябва след прехвърлянето да се приеме за отделно от съоръженията, в които се извършват дейностите на прехвърлителя.

74. В това отношение припомням, че съгласно член 3, буква д) от Директива 2003/87, когато не може да се знае дали дадени дейности имат „техническа връзка“ с дейности, извършвани в рамките на инсталацията, просто следва — както поддържа чешкото правителство — да се идентифицира стационарно техническо съоръжение, където се осъществяват една или повече от дейностите, изброени в приложение I към тази директива.

75. Впрочем споделям позицията на генералния адвокат Kokott в заключението ѝ по дело *Elektricitets Produktiemaatschappij Zuid-Nederland EPZ*²⁴, според която понятието „техническо съоръжение“ не е дефинирано и затова подлежи на гъвкаво тълкуване.

76. Всъщност, противно на твърдяното от италианското правителство, от член 3, буква д) от Директива 2003/87 не следва, че периметърът на дадена инсталация никога не може да се разшири, нито да се ограничи, или че след предоставянето на първото разрешително конфигурацията на инсталацията не подлежи на промяна.

77. Всяко друго тълкуване би означавало да се замрази във времето описанието на дадена инсталация, което е направено в първото отнасящо се до нея разрешително, и според мен противоречи на текста на член 7, първо изречение от Директива 2003/87, който предвижда, че дадена инсталация може да претърпи промени в характера, функционирането и капацитета си.

78. Според мен от това следва, че техническите съоръжения, чиито дейности нямат „техническа връзка“ помежду си, трябва — при прехвърляне на едно от тях — да се считат за отделни инсталации²⁵, независимо че в първото разрешително за емисии на парникови газове са идентифицирани като части от една и съща инсталация.

79. Такъв трябва да е случаят с инсталацията за комбинирано производство на енергия на EBS и производствения обект на Granarolo: те могат да се считат не за формиращи една и съща инсталация, а като две отделни инсталации.

²⁴ C-158/15, EU:C:2016:139, т. 27.

²⁵ Обратно, ако първоначалната инсталация се състои от едно „техническо съоръжение“ (което не е така в настоящия случай), не изключвам възможността след прехвърлянето пак да е налице една-единствена „инсталация“ от техническа гледна точка, а емисиите от тази инсталация да бъдат разпределени между прехвърлителя и приобретателя в зависимост от частите от посочената инсталация, които те съответно контролират.

80. В следващия раздел ще разгледам въпроса дали отговорността за емисиите от инсталация за комбинирано производство на енергия като разглежданата по главното производство все пак може да се носи от това дружество след прехвърлянето, с мотива че същите вече са обхванати от притежаваното от прехвърлителя разрешително за емисии на парникови газове. Ще отговоря отрицателно, като посоча, че отговорността за тези емисии може да носи само операторът на такава инсталация. След това ще разгледам дали при обстоятелствата по делото в главното производство дружество като Granarolo може все още да се счита за „оператора“ на такава инсталация. Ще направя извода, че според мен само EBS изпълнява тази функция.

В. По необходимостта разрешителното за емисии на парникови газове да се обвърже с оператора

81. Припомням, че член 3, буква е) от Директива 2003/87 гласи, че „оператор“ означава всяко лице, което „експлоатира или контролира“ инсталация или, когато това е предвидено в националното законодателство, разполага с „решаващи икономически правомощия във връзка с техническото функциониране“ на инсталацията.

82. Освен това, както посочих в точка 31 от настоящото заключение, целта на СТЕ е да се намалят емисиите на парникови газове по икономичен и икономически ефективен начин. Тя не е да се ограничат сделките, които могат да бъдат сключвани от предприятията, експлоатиращи инсталации от обхвата на СТЕ. Както вече констатирах в точка 49 от настоящото заключение, доказателство за това е изрично предвиденият в член 7, трето изречение от Директива 2003/87 случай на промяна на оператора.

83. С оглед на тази цел считам, подобно на Granarolo, EBS и Комисията, че разрешително за емисии на парникови газове може да обхваща само инсталациите или частите от инсталации, които се „експлоатират“ от предприятието — притежател на разрешителното.

84. Всяко друго тълкуване според мен ще бъде в противоречие с целите на Директива 2003/87, тъй като би означавало, както правилно подчертава Granarolo в съдебното заседание, че разрешителното може да се притежава от физическо или юридическо лице, което вече не е в състояние да контролира емисиите от инсталацията. Предвид риска емисиите да не бъдат съответно нито правилно контролирани, нито правилно докладвани, може да се стигне до отрицателни последици за СТЕ.

85. По-нататък, предлаганата от италианското и чешкото правителство теза, която обвързва разрешителното по-скоро с инсталацията, отколкото с оператора, според мен е погрешна, доколкото, както правилно посочва Комисията в съдебното заседание, от член 6, параграф 1 от Директива 2003/87 ясно следва, че разрешителното за емисии на парникови газове се издава при наличието на *оператор*, който може да следи и докладва емисиите²⁶.

86. Формалните изисквания, подробно описани по-специално в посочения член 6, параграф 2, свидетелстват и че само операторът може да притежава това разрешително²⁷. В частност съгласно тази разпоредба издаването на разрешителното е обусловено по-конкретно от спазването на задължението, по силата на което операторите са длъжни преди 30 април на текущата година да връщат с цел отмяна определен брой квоти, равняващ се на тяхното общо

²⁶ Уточнявам, че в съответствие с член 6, параграф 1 от тази директива разрешително за емисии на парникови газове може да обхваща *една или повече инсталации* на една и съща площадка, експлоатирани от един и същ оператор. Така в разпоредбите на посочената директива, отнасящи се до условията за издаване на такова разрешително, предимство според мен има не толкова необходимостта да има по едно разрешително на „инсталация“, колкото възможността за обвързване на това разрешително с физическото или юридическото лице, което е в състояние да следи и докладва емисиите.

²⁷ Тези изисквания включват, наред с останалото, необходимостта в посоченото разрешително да се съдържат името и адресът на *оператора*.

количество емисии през предходната календарна година²⁸. Връзката между това задължение и разрешителното за емисии на парникови газове според мен потвърждава, че никое предприятие, различно от оператора, който трябва да върне тези квоти, не може да бъде титуляр на това разрешително²⁹.

87. В подкрепа на това тълкуване според мен е текстът на член 4 от Директива 2003/87. В него е предвидено, че държавите членки гарантират, че от 1 януари 2005 г. в никоя инсталация не се извършва дейност, включена в приложение I към посочената директива, в резултат на която да се отделят посочените във връзка с тази дейност емисии, освен ако *нейният оператор* не притежава разрешително, издадено от компетентен орган или ако инсталацията не е изключена от СТЕ³⁰.

88. От предходните разпоредби правя извода, че разрешително за емисии на парникови газове може да покрива само инсталациите или части от инсталация, които предприятието — притежател на разрешителното, „експлоатира“ и за които е в състояние да следи и докладва емисиите.

89. Доводът на чешкото правителство, че Директива 2003/87 трябва да се тълкува в светлината на разпоредбите на други директиви, отнасящи се до емисиите от промишлеността, и по-специално на член 4, параграф 3 от Директива 2010/75/ЕС³¹, според мен не може да доведе до различен резултат.

90. Това правителство счита, че в рамките на Директива 2003/87 следва да се вземе предвид обстоятелството, че съгласно член 4, параграф 3 от Директива 2010/75 е възможно да има няколко оператори за различни части на една и съща инсталация. Според посоченото правителство наличието на няколко оператори за различни части от една и съща инсталация не е пречка същите да се разглеждат като образувачи една инсталация. По аргумент за по-силното основание предоставянето на разрешителното за емисии на парникови газове също не зависи от наличието на един-единствен оператор.

91. Този довод обаче изобщо не променя факта, че както е видно от припомнените по-горе разпоредби, разрешително за емисии на парникови газове може да бъде издадено само при условие че е налице поне един оператор, който е в състояние да следи и докладва емисиите от такава инсталация. Впрочем от това изобщо не произтича, че това разрешително може да се държи от лице, което не експлоатира посочената в него инсталация.

28 Вж. в този смисъл решение от 28 юли 2016 г., Vattenfall Europe Generation (C-457/15, EU:C:2016:613, т. 30 и цитираната съдебна практика).

29 Добавям, че макар да е вярно — както изтъква италианското правителство — че включването на инсталация в СТЕ зависи преди всичко от нейните структурни характеристики, като вида на извършваната дейност, общата ѝ номинална топлинна мощност и количеството отделяни емисии, за издаването на разрешително за емисии на парникови газове все пак са необходими и други условия, изброени в член 6 от Директива 2003/87.

30 Също така съображение 11 от Директива 2003/87 предвижда, че „[д]ържавите членки следва да се погрижат *субектите*, извършващи някои определени дейности, да притежават разрешително за емисии на парникови газове и да следят и докладват своите емисии на парникови газове, определени във връзка с тези дейности“ (курсивът е мой).

31 Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 година относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) (ОВ L 334, 2010 г., стр. 17). Уточнявам, че определението на понятието „инсталация“ в член 3, параграф 3 от тази директива е почти идентично с определението в член 3, буква д) от Директива 2003/87. Комисията подчертава тази почти пълна идентичност в съобщението си до Европейския парламент в съответствие с член 251, параграф 2, втора алинея ДЕО относно общата позиция на Съвета относно приемането на директива на Европейския парламент и на Съвета за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (SEC(2003) 364 окончателен), достъпна на следния интернет адрес: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=CELEX%3A52003SC0364> (по-точно в параграф 6 от точка 3.2.4, озаглавена „Допълнителни изменения, внесени от Съвета в измененото предложение“). Ще добавя, че съгласно член 8 от Директива 2003/87 държавите членки са длъжни да предприемат „необходимите мерки, за да гарантират, че [...] условията и процедурата за издаване на разрешително за емисии на парникови газове са съгласувани с тези за издаване на разрешителното, предвидено в [Директива 2010/75]“.

92. Във всеки случай посоченият довод се отнася до хипотезата, при която има няколко оператори за една и съща инсталация, но видно от раздел Б от настоящото заключение, положението по настоящото дело не е такова³². Затова предложената от чешкото правителство насока за размисъл ми се струва ирелевантна.

93. С оглед на гореизложените съображения считам, че отговорността за емисиите от инсталация за комбинирано производство на енергия не може да се носи от бившия ѝ собственик само защото те вече са обхванати от разрешителното му за емисии на парникови газове. Те могат да бъдат прехвърлени само на оператора на тази инсталация, т.е. на лицето, което е в състояние да следи и докладва тези емисии и което носи отговорност за тях.

Г. По идентифицирането на оператора

94. При обстоятелствата по делото в главното производство от обвързващите Granarolo и EBS договорни клаузи според мен не следва, че Granarolo е запазило контрол върху инсталацията за комбинирано производство на енергия до степен да остане неин „оператор“ и да продължи да носи отговорността за емисиите от тази инсталация, независимо от промяната на собственика.

95. Припомням, че според Granarolo и EBS прехвърлянето на собствеността върху инсталацията за комбинирано производство на енергия заличава всякакъв контрол от страна на Granarolo върху тази инсталация.

96. Италианското правителство отхвърля тези доводи и счита, че Granarolo продължава да експлоатира посочената инсталация. Последната продължавала да зависи от енергийните потребности на производствения обект на Granarolo, тъй като EBS се било задължило да го снабдява в продължение на дванадесет години с енергията, необходима за функционирането на това предприятие, било предоставило на Granarolo право на преференциално обратно изкупуване на тази инсталация и било приело да не извършва дейности по поддръжка или ремонт без одобрението на Granarolo.

97. В това отношение в точки 32—36 от настоящото заключение вече посочих, че от договорените между Granarolo и EBS клаузи следва, че само EBS разполага с правомощието да увеличава или намалява общото количество енергия, произвеждано от инсталацията за комбинирано производство на енергия.

98. Правото на обратно изкупуване, с което разполага Granarolo, както и необходимостта да се получи предварителното разрешение на последното дружество преди извършването на строителни работи по тази инсталация по никакъв начин не ограничават това правомощие.

99. В преписката, с която разполага Съдът, не се съдържат други фактически обстоятелства, от които да може да се направи изводът, че Granarolo продължава да експлоатира посочената инсталация.

³² Наличието на няколко оператори за различни части на една и съща инсталация ми изглежда във всички случаи еднакво възможно в рамките както на Директива 2003/87, така и на Директива 2010/75. Несъмнено понятието „оператор“ по смисъла на член 3, буква е) от първата директива се различава от понятието, определено в член 3, параграф 15 от втората директива, доколкото, както припомня Комисията в съдебното заседание, последната разпоредба посочва „всяко физическо или юридическо лице, което *изцяло или частично експлоатира [...] дадена инсталация*“ и следователно не се ограничава до лицето, което „експлоатира или контролира *инсталация*“ (курсивът е мой). Същевременно в член 6, параграф 1 от Директива 2003/87 е предвидено, че „[к]омпетентният орган издава разрешително за емисии на парникови газове, с което се позволява отделянето на газове от *цялата инсталация или от част от нея* [...]“. (курсивът е мой).

100. Без да се засяга проверката, която следва да извърши запитващата юрисдикция, тези съображения според мен са достатъчни, за да се заключи, че Granarolo не е в състояние да следи емисиите от инсталацията за комбинирано производство на енергия и не може да се счита за „оператора“, който трябва да носи отговорността за тези емисии. Според мен само EBS изпълнява тази функция.

Д. Междинно заключение

101. Според мен от гореизложеното следва, че инсталация за комбинирано производство на енергия и производствен обект като разглежданите в главното производство не могат да се разглеждат като част от една и съща „инсталация“ по смисъла на член 3, буква д) от Директива 2003/87.

102. В това отношение считам по-специално че дейността, осъществявана в инсталация за комбинирано производство на енергия като разглежданата в главното производство, няма „техническа връзка“ с дейностите на производствения обект, който подобно на експлоатирания от Granarolo е свързан с националната електроразпределителна мрежа и може да продължи да функционира дори в случай на спиране на работата на тази инсталация.

103. Също така, освен ако от договорните клаузи между прехвърлителя и приобретателя или от други фактически обстоятелства не следва, че прехвърлителят запазва контрол върху посочената инсталация до степен да остане неин „оператор“ по смисъла на член 3, буква е) от Директива 2003/87 — което не ми изглежда да е така при обстоятелствата по делото в главното производство — само приобретателят може да се разглежда като изпълняващ тази функция и следователно като годен да следи и докладва свързаните с нея емисии. При това положение отговорността за тези емисии не може да бъде възложена на прехвърлителя и трябва да бъдат премахнати от неговото разрешително за емисии на парникови газове, независимо че инсталацията за комбинирано производство на енергия, от която те произхождат, е била третирана преди прехвърлянето като образуваща една и съща инсталация с неговия производствен обект.

Е. По съвместимостта с „правилото за сумиране“ (трети преюдициален въпрос)

104. По-нататък ще обясня причините, поради които считам, че „правилото за сумиране“, което се съдържа в точка 3 от приложение I към Директива 2003/87, допуска — при обстоятелствата по дело като разглежданото в главното производство — емисиите, свързани с осъществяването на дейността, прехвърлена от Granarolo на EBS, да излязат от материалното приложно поле на тази директива, като се има предвид, че номиналната топлинна мощност на инсталацията за комбинирано производство на енергия е под 20 MW.

105. Според мен такъв резултат по никакъв начин не отразява неправомерно заобикаляне на правилата на СТЕ, а произтича от изричната воля на законодателя да предвиди правило *de minimis* и да включи в материалното приложно поле на Директива 2003/87 само инсталациите с обща номинална топлинна мощност, превишаваща 20 MW.

106. В това отношение констатирам, *първо*, че „правилото за сумиране“ няма за цел да попречи на икономическите оператори да прехвърлят инсталациите си на трети лица, нито да позволи включването, доколкото е възможно, в СТЕ на всички инсталации, работещи чрез „изгаряне на горива“³³. Напротив, от текста му следва, че то трябва да се прилага „с цел вземане на решение за включване на инсталацията в СТЕ“, което предполага по-специално наличието на случаи, в които инсталацията не изпълнява условията, за да попадне в обхвата на СТЕ³⁴.

107. *Второ*, възможността емисиите от прехвърлена инсталация да излязат от СТЕ не може да се разбира в смисъл, че тя цели да насърчи операторите на попадащи в обхвата на СТЕ инсталации да разделят същите, за да прехвърлят собствеността върху тях на толкова дъщерни или свързани предприятия, колкото е необходимо, така че в края на операцията нито една инсталация да не превишава прага от 20 MW.

108. В това отношение от раздел Г от настоящото заключение произтича, че ако въпреки промяната на собственика от договорните клаузи, уговорени между страните, или от други фактически обстоятелства е видно, че прехвърлителят продължава да експлоатира техническото съоръжение или техническите съоръжения, в които се осъществява прехвърлената дейност, може да се счита, че това предприятие все още е отговорно за съответстващите ѝ емисии. Следователно правилото за сумиране ще продължи да се прилага по начина отпреди прехвърлянето.

109. Това съображение ми се струва достатъчно за избягване на неправомерно заобикаляне на СТЕ, като в същото време се запазва свободата на операторите да вземат законосъобразни организационни решения относно своите дейности и да упражняват свободата си на договаряне.

110. *Трето*, затруднявам се да разбера причините, поради които оператор като Granarolo би могъл да увеличи емисиите, които предварително са му били разрешени, за да вземе предвид емисиите от ново техническо съоръжение, построено на неговия обект без техническа връзка с другите му дейности³⁵, но след прехвърлянето на това съоръжение на трето лице вече не би могъл да изключи съответните емисии от разрешителното си за емисии на парникови газове само защото той е бил предишният оператор на същото.

³³ Както подчертава Granarolo, в своя документ „Guidance on Interpretation of Annex I of the EU ETS Directive (excl. aviation activities)“ („Насоки относно тълкуването на приложение I към Директива [2003/87] (с изключение на авиационните дейности) от 18 март 2010 г. (стр. 16) Комисията посочва, че целта на „правилото за сумиране“ е еднаквото третиране на инсталациите с един и същ капацитет, дори ако едната осъществява дейността си чрез множество малки производствени съоръжения, а другата, напротив — чрез едно-единствено голямо съоръжение. Връзката към уебсайта, на който е достъпен този документ, може да бъде намерена в бележка под линия 17 от настоящото заключение.

³⁴ Във всеки случай припомням, че съгласно член 27, параграф 1 от Директива 2003/87 (отнасящ се до това, което обикновено се нарича „схема за малки емитенти“) при определени условия държавите членки могат да изключат от СТЕ и инсталациите, които, макар да превишават прага от 20 MW, са с топлинна мощност под 35 MW. От това следва, че дори ако след прехвърляне се приложи предвиденото в член 3 от приложение I към тази директива правило за сумиране и се приеме, че е налице една-единствена инсталация, обединяваща прехвърлената дейност и тази на приобретателя, такава инсталация въпреки всичко може да бъде изключена от СТЕ.

³⁵ Вж. точка 16 от настоящото заключение.

111. Всъщност в такъв случай положението му не се различава от това на друг оператор, който без никаква предварителна връзка с това техническо съоръжение решава да сключи договор за доставка на енергия със същото трето лице. Ще добавя, че в конкретния случай, ако самото EBS беше построило инсталация за комбинирано производство на енергия в близост до производствения обект на Granarolo, вместо да я закупи от последното дружество, подобна инсталация нямаше поначало да попадне в обхвата на СТЕ, тъй като нямаше да превишава прага от 20 MW³⁶.

112. *Накрая*, припомням, че основната цел на СТЕ е да се постигне цялостно намаляване на емисиите на парникови газове. Тази цел обаче може да се постигне най-добре, ако инсталация, предназначена за производство на електрическа и топлинна енергия, може да се прехвърли на специализирано предприятие, което е в състояние да контролира емисиите от тази инсталация по възможно най-ефикасния начин — нещо, което Granarolo и EBS се опитват да направят в делото по главното производство.

V. Заключение

113. С оглед на всички гореизложени съображения предлагам на Съда да отговори на поставените от Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Областен административен съд Лацио, Италия) въпроси по следния начин:

- „1) Член 3, буква д) от Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 година за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета, изменена с Директива 2009/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г., трябва да се тълкува в смисъл, че инсталация за комбинирано производство на енергия и производствения обект като разглежданите в главното производство не могат, след прехвърлянето на инсталацията за комбинирано производство на енергия от общия им оператор на друг оператор, да се разглеждат като част от една и съща „инсталация“ по смисъла на тази разпоредба.
- 2) Дейността, осъществявана в такава инсталация за комбинирано производство на енергия, няма „техническа връзка“ по смисъла на член 3, буква д) от Директива 2003/87 с дейностите на производствения обект, който — подобно на разглеждания в главното производство — е свързан с националната електроразпределителна мрежа и може да продължи да функционира дори в случай на спиране на работата на инсталацията за комбинирано производство на енергия.
- 3) Фактът, че общата номинална топлинна мощност на инсталация за комбинирано производство на енергия като разглежданата в главното производство не превишава прага от 20 MW, посочен в приложение I към Директива 2003/87, изменена с Директива 2009/29, и че след нейното прехвърляне от първия ѝ оператор на втори оператор тази инсталация съответно не попада в обхвата на схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове, не представлява неправомерно заобикаляне на правилото за сумиране, предвидено в точка 3 от приложение I към тази директива“.

³⁶ Granarolo дава пример с един от другите си промишлени обекти (различен от този в Пастураго ди Вернате), чиято инсталация за комбинирано производство на енергия е била изведена от експлоатация, а в близост до производствения обект на тази площадка EBS е построило нова инсталация за комбинирано производство на енергия. Фактът, че за последната инсталация има договор за доставка на енергия между EBS и Granarolo, не е довел до вменияване на отговорността за свързаните с нея емисии на последното дружество.